

«Тасдиқ мекунам»

1 Директори Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон д.и.и., профессор Ш. Раҳимзода
«_____» _____ соли 2023

ХУЛОСАИ

Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон

Ба кори диссертациони Раҳмон Юсуф Азим дар мавзӯи «Такмили механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо).

Кори диссертационӣ дар шӯбаи таҳқиқоти институтсионалии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро шудааст.

Дар рафти иҷрои диссертатсия Раҳмон Юсуф Азим унвонҷӯи шӯбаи таҳқиқоти институтсионалии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон буда, таҳқиқоти илмиро оид ба омӯзиши пурраи мавзӯи рисолаи илмии худ соли 2021 дар шӯбаи таҳқиқоти институтсионалии институти номбурда оғоз кардааст.

Раҳмон Юсуф Азим 20-уми майи соли 1971 дар ноҳияи Фархори вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дунё омадааст. Соли 2003 Академияи авиатсияи граждании шаҳри Алмаатои Ҷумҳурии Қазоқистонро аз рӯйи ихтисоси иқтисод ва идоракунии корхонаҳои нақлиёти ҳавоӣ хатм намудааст. Баъди хатми академия ба ҳайси роҳбари намояндагии Ширкати ҳавопаймоии «ГАРТ» - Тоҷикистон дар шаҳри Москваи Федератсияи Россия, аз соли 2005 то соли 2008 роҳбари намояндагии Ширкати ҳавопаймоии «ГУАП» Тоҷикистон дар Федератсияи Россия, солҳои 2009-2011 роҳбари намояндагии «ГУП»-Роҳи оҳани Тоҷикистон дар шаҳри Екатеринбургӣ Федератсияи Россия, солҳои 2011-2013 Сардори идораи таъминоти молино техникаи ширкати ҳавопаймоии «Тоҷик эйр» ва солҳои 2014 - 2018 ба ҳайси Сардори Раёсати авиатсияи граждании Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намуда, айни замон, ба ҳайси ходими калони илмии шӯбаи таҳқиқоти институтсионалии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон фаъолият намуда истодааст.

Аз соли 2021 то инчониб, тибқи фармоиши директори Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 05.03.2021, таҳти №21^a унвонҷӯи Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон мебошад. Мавзӯи кори диссертатсиониаиш дар ҷаласаи Шурои олимони Институти иқтисодиёт ва демографияи АМИТ муҳокима ва тасдиқ шудааст. (протоколи №04 аз 30 апрели соли 2021).

Роҳбари илмӣ: директори Институти иқтисодиёт ва демографияи АМИТ, д.и.и., профессор Ш.Раҳимзода.

Имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанҳои забони хориҷӣ (англисӣ) санаи 23 майи соли 2022 бо баҳои 5 (аъло), таърих ва фалсафаи илм санаи 06 сентябри 2022 бо баҳои 4 (хуб) ва аз рӯи ихтисос: 08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо бо баҳои 5 (аъло) супоридааст.

Мубрамият ва зарурати баргузори таҳқиқот. Дар марҳилаи нави рушди мамлакат таъмини рушди комплекси авиатсионӣ ба яке аз вазифаҳои аввалиндараҷа табдил ёфтааст. Имрӯзҳо, сарфи назар аз душвориҳои баамаломата, наметавон аз имкониятҳои ҷиддии рушди соҳаи мазкур сарфи назар намуд, зеро комплекси авиатсионӣ барои давлат, бидуни шубҳа, аҳамияти стратегӣ дошта, дар сурати такмили механизми идоракунӣ комплекси мазкурро аз вазъи ногувори тӯлкашида раҳо карда, рушди бахшҳои мухталифи онро таъмин кардан мумкин аст. Бинобар ин, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъкид кардаанд: «Ба Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки барои тавсеаи имкониятҳои транзитии кишвар, баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасониҳои соҳаи авиатсияи граждани ва таъмин намудани рақобатнокии онҳо ҷиҳати ҷорӣ намудани низоми «Ҷазои кушод» ҷорачӯӣ намоянд».

Аз ин рӯ, зарурати рушди нақлиёт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла, комплекси авиатсионӣ, дар ростои амалисозии яке аз ҳадафҳои стратегии кишвар – раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ, дар санадҳои стратегии барномавӣ то соли 2030 ниғаҳ доштан ва инкишоф додани шабакаи фурудгоҳҳои маҳаллӣ, авиатсияи хурду миёна барои таъмин намудани дастрасии сокинони минтақаҳои кишвар бо нақлиёти ҳавоӣ вазифагузорӣ шудааст.

Аз тарафи дигар, бисёр масъалаҳое, ки дар комплекси авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳалталаб боқӣ мондаанд, илова ба дигаргуншавии шароити хоҷагидорӣ ва муносибатҳои иқтисодӣ дар

соҳа, инчунин, аз номукамал будани механизми идоракунии комплекси авиатсионии кишвар бармеояд. Маҳз ҳамин ва дигар мулоҳизаҳои марбут ба зарурати такмили механизми идоракунии комплекси авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оид ба сабаби интихоби мавзӯи таҳқиқот ва ҳамзамон, гувоҳи мубрами он мебошанд.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ аз коркарди асосҳои назариявии мукамалгардонии механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ ва тавсияҳои амалӣ доир ба роҳҳои такмили он мувофиқ бо талаботи рушди муосири ин навъи нақлиёт иборат мебошад.

Вазифаҳои таҳқиқот. Барои ноил гардидан ба ҳадафи диссертатсионӣ вазифаҳои зерин ба миён гузошта шудаанд:

- таҳқиқи асосҳои концептуалӣ ва принципҳои илмии идоракунии комплекси авиатсионӣ;

- омӯзиши моҳият, сохтор, хусусиятҳои асосӣ ва вазифаҳои комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир;

- таҳлили таҷрибаи хориҷии идоракунии комплекси авиатсионӣ ва имкониятҳои таъбиқи натиҷаҳои он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- таҳлили марҳилаҳои ташаккулёбӣ ва ҳолати муосири идоракунии комплекси авиатсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- таҳқиқи омилҳои таъсиррасон ба механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ;

- коркард ва асоснок кардани пешниҳодҳо оид ба такмили механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ бо назардошти хусусиятҳои, азнавсозӣ ва азхудкунии самтҳои нави фаъолияти комплекси авиатсионӣ.

Объекти таҳқиқот комплекси авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Мавзӯи таҳқиқот механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ ва маҷмӯи муносибатҳои иқтисодие мебошанд, ки дар раванди идоракунии комплекси мазкур ба вуҷуд меоянд.

Фарзияи таҳқиқоти диссертатсионӣ аз он иборат аст, ки омӯзиши назариявии идоракунии комплекси авиатсионӣ арзёбии саҳеҳи механизми идоракуниро имконпазир менамояд ва он дар навбати худ, ба муайян намудани самтҳои асосии такмили низоми идоракунии комплекси авиатсионӣ, аз ҷумла, роҳҳои таҷдиди сохтори комплекси авиатсионӣ замина мегузорад.

Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ.

Соҳаи таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 08.00.06.04 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият: 6.10.6. Асосҳои назариявӣ-методии идоракунии ташкилот. Таркиби функционалӣ ва

институтсионалии идоракунии ташкилот. Сохтори идоракунии ташкилот. Чанбаҳои дарозмӯҳлат, миёнамӯҳлат ва кӯтоҳмӯҳлати идоракунии ташкилот, идоракунии ҷорӣ. Идоракунии ташкилот аз рӯи давраҳои ҳаётии он; б.10.7. Лоихакашии низоми идоракунии ташкилот. Идоракунии зернизомҳо ва функсияҳои алоҳидаи он, равандҳо ва захираҳои истехсолӣ, дороиҳои ғайримоддӣ (патентҳо, ноу-хау, имич, бренд ва ғ.). Идоракунии лоихаҳо, коркарди лоихаҳои сармоягузорӣ ва идоракунии он, идоракунии донишҳо, хавф (риск), сифат, бизнес-равандҳо дар ташкилот. Методология ва методҳои идоракунии инноватсионӣ, низоми инноватсионии корпоративӣ рост меояд.

Сарчашмаи иттилоот.

Заминаи иттилоотии таҳқиқотро маълумоти Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва раёсатҳои минтақавии он, ахбори Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии идоракунии авиатсияи граждании Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва маводи иттилоотию таҳлилии нашрияҳо ва сомонаҳои шабакаи Интернетӣ ташкил медиҳанд.

Асосҳои методологияи таҳқиқотро қорҳои илмие ташкил медиҳанд, ки ба таҳқиқи чанбаҳои назариявӣю методологияи омӯзиши механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир бахшида шудаанд. Дар раванди таҳқиқи мавзӯ чунин усулҳо ҳамчун абстраксияи илмӣ, усулҳои таҳлили сохторӣ-функционалӣ ва муқоисавӣ, таҳлил ва синтез, индуксия ва дедуксия, муносибати иқтисодӣ-оморӣ, таърихӣ-мантиқӣ, пурсиши сотсиологӣ ва ғ. истифода шудаанд. Ҳамчун усули асосӣ принсипи муносибати системавӣ интихоб карда шуд, ки тибқи он мантиқи умумии таҳқиқоти диссертатсионӣ сохта шудааст.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот тавассути гузаронидани таҷрибаҳо, дақиқии маълумот ва кифоягии ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ коркарди омории натиҷаҳои таҳқиқот ва интишорот тасдиқ мегардад. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣю таҷрибавӣ таҳия карда шудаанд. Натиҷаҳои ба даст овардаи муаллиф, ҳамчунин, ҷамъбасту хулосаҳои асоснок, тавсияҳои асоснок, имкониятҳои таҳлили назариявӣю амалиро дар соҳаи идоракунии комплекси нақлиёти авиатсионӣ ва умуман сиёсати иҷтимоию иқтисодии давлат васеъ мекунанд.

Навгонии таҳқиқоти илмӣ аз инкишофи муқаррароти назариявӣю методӣ ва таҳияи тавсияҳои амалӣ оид ба тақмили механизми идоракунии комплекси авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи муайян кардани тамоюли ҳолат, ҷараёни инкишоф ва самтҳои минбаъдаи рушди он иборат мебошад.

Унсурҳои асосии дорои навгонии илмӣ инҳо мебошанд:

- асосҳои концептуалӣ ва принципҳои илмии идоракунии комплекси авиатсионӣ таҳқиқ карда шуда, ҷамъбасти назариявӣ ва натиҷагирии адабиёти илмии соҳа сурат гирифта, низоми мукаммали методҳо ва усулҳои таъминкунандаи амалкарди самараноки комплекси авиатсионӣ ироа шудааст;

- моҳият, сохтор, хусусиятҳои асосӣ ва вазифаҳои комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир ошкор гардида, хусусиятҳои низоми бавучудодаи идоракунии комплекси авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сабабҳои номувофиқатии он ба тамоюлҳои иқтисодии муосир ошкор карда шуданд, ки имкон доданд, самтҳои асосии мукамалгардонии сиёсати давлатӣ дар соҳаи мазкур ба таври мушаххас пешниҳод карда шаванд;

- таҷрибаи хориҷии идоракунии комплекси авиатсионӣ ва имкониятҳои тадқиқи натиҷаҳои он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон омӯхта шуда, принципҳои ташаккулёбӣ ва хусусиятҳои рушди комплекси авиатсионӣ дар раванди ҳамгирии он ба низоми ҷаҳонии нақлиёти ҳавоӣ ва гузариш ба технологияҳои ҷадиди идоракунии захираҳо дар ширкатҳои ҳавоӣ таҳлил карда шудааст;

- марҳилаҳои ташаккулёбӣ ва ҳолати муосири идоракунии комплекси авиатсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳлил қарор гирифта, концепсияи бунёдии низоми омодаسازیи кадрҳои комплекси авиатсионӣ пешниҳод гардида, аҳамияти нақши танзими давлатии фаъолияти авиатсионӣ, зерсистемаҳои комплекси авиатсионӣ – корхонаҳои таъминоти хӯроки дохили ҳавопаймо, фурудгоҳҳо, комплекси сӯзишворӣ бо назардошти эҳтимолияти бархурди манфиатҳои онҳо нишон дода шудааст;

- омилҳои таъсиррасон ба механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ ошкор карда шуда, дар ин замина, асосҳои методикаи идоракунии комплекси авиатсионӣ дар заминаи назарияи идоракунии сифат ва тавсияҳои нави Созмони байналмилалӣ авиатсияи граждонӣ (СБАГ-ИКАО) таҳия гардида, модели системавии амалкарди комплекси авиатсионӣ бо назардошти алтернативаи бисёр доштани андозаҳои комплекс ва мураккаб будани алоқамандӣ, ки ба номуайянии натиҷаҳои ояндабинии тақозо нисбат ба хизматрасонии авиатсионӣ таъсир мерасонанд, таҳия ва пешниҳод шудаанд;

- пешниҳодҳо оид ба такмили механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ бо назардошти хусусигардонӣ, азнавсозӣ ва азхудкунии соҳаҳои нави фаъолияти комплекси авиатсионӣ қоркард ва асоснок карда шуда, пешниҳодҳо ва тавсияҳо оид ба барномаи

модернизатсиякунонии низоми миллии нақлиёти ҳавоӣ, тавсияҳои илман асоснок оид ба баровардан аз ҳолати ногувори иқтисодӣ ва ҷоннок кардани фаъолияти ширкати миллии «Тоҷик Эйр» таҳия ва пешниҳод шуда, маҷмуи тавсияҳо оид ба такмили ҷанбаҳои ҳудудии сиёсати давлатӣ дар комплекси авиатсионӣ ироа ва модели концептуалии ташаккули комплекси авиатсионӣ таҳия ва пешниҳод шудааст, ки имкониятҳои истифодабарии максималии иқтисодии фурудгоҳҳо, агентии авиатсияи граждани, ширкатҳои ҳавопаймоии давлатӣ ва хусусиро дар асоси ҳамроҳангсозӣ ва ҳамгироии фаъолияти онҳо инъикос менамояд.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот. Пешниҳодоти асосноккардашуда оид ба такмили идоракунии комплекси нақлиёти авиатсионӣ бо назардошти хусусигардонӣ, азнавсозӣ ва азхудкунии соҳаҳои нави фаъолияти комплекси авиатсионӣ барои таҳқиқи минбаъдаи проблемаҳо, инчунин, тақвими додани равандҳои нақлиёти авиатсионӣ ҳамчун маводи иловагӣ барои такмили идоракунии комплекси нақлиёти авиатсионӣ бо назардошти хусусигардонӣ, азнавсозӣ ва азхудкунии соҳаҳои нави фаъолияти комплекси авиатсионӣ, омилҳои, ки ба инкишофи ин равандҳо ҳалал мерасонанд, истифода шуда метавонад.

Аҳамияти амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар он зоҳир мегардад, ки муқаррароти муайяни таҳқиқоти диссертатсионӣ метавонанд дар курсҳои идоракунии комплекси нақлиёти авиатсионӣ, менеҷмент ва маркетинг дар соҳаи авиатсия истифода шаванд. Тавсияҳои амалии дар кор овардашуда ҳангоми таҳия ва татбиқи «Барномаи рушди соҳаи нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2025», №165 аз 01.04.2011 мавриди истифода қарор гирифта, пешниҳодҳои мушаххаси муаллиф оид ба такмили механизми идоракунии комплекси нақлиёти авиатсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар оянда низ, метавонанд истифода шаванд.

Нуқтаҳои ба ҷимоя пешниҳодшаванда:

- ворид намудани тавзеҳот ба мазмун ва таҳрири «комплекси авиатсионӣ» дар заминаи ҷамъбасти назариявӣ ва натиҷагирии адабиёти илмӣ соҳа, таҳқиқи асосҳои концептуалӣ ва принципҳои илмӣ идоракунии комплекси авиатсионӣ, ки амалкарди самараноки комплекси таҳқиқшавандаро таъмин мекунанд;

- муайян намудани хусусиятҳои ташаккули комплекси авиатсионӣ, моҳият, сохтор ва вазифаҳои комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир, ошкор кардани хусусиятҳои низоми бавучудомадаи идоракунии комплекси авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сабабҳои номувофиқати он ба тамоюлҳои иқтисодии муосир;

- таҳқиқи принципҳои ташаккулёбӣ ва хусусиятҳои рушди комплекси

авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди ҳамгироии он ба низоми ҷаҳонии нақлиёти ҳавоӣ ва гузариш ба технологияҳои ҷадиди идоракунии захираҳо дар ширкатҳои ҳавоӣ дар заминаи истифодабарии таҷрибаи пешқадами хориҷии идоракунии комплекси авиатсионӣ;

- пайгирӣ аз марҳилаҳои ташаккул, ҳолати имрӯзаи идоракунии комплекси авиатсионӣ дар Тоҷикистон, пешниҳоди концепсияи омодаسازی кадрҳои комплекси мазкур дар асоси принципҳои танзими давлатии ширкатҳои ҳавопаймоӣ, фурудгоҳҳо ва дигар зерсохторҳои таркибии комплекси авиатсионӣ;

- омӯзиши омилҳои таъсиррасон ба механизми идоракунии комплекси нақлиёти авиатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон, коркарди методикаи идоракунии комплекси авиатсионӣ дар заминаи назарияи идоракунии сифат ва тавсияҳои нави Созмони байналмилалӣ авиатсияи граждани (СБАГ-ИКАО);

- таҳия ва тақмили асоснокшудаи идоракунии комплекси авиатсионӣ бо назардошти хусусигардонӣ, азнавсозӣ ва азхудкунии соҳаҳои нави фаъолияти комплекси авиатсионӣ дар доираи барномаи модернизатсиякунонии низоми миллии нақлиёти ҳавоӣ, ироаи тавсияҳои илман асоснок оид ба баровардан аз ҳолати буҳронӣ ва ҷоннок кардани фаъолияти ширкати миллии «Тоҷик Эйр» ва маҷмӯи тавсияҳо оид ба тақмили ҷанбаҳои ҳудудии сиёсати давлатӣ дар комплекси авиатсионӣ.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Ҳамаи давраҳои иҷроии таҳқиқот бо иштироки бевоситаи унвонҷӯ сурат гирифтааст. Муаллиф мавзӯи таҳқиқотро мустақилона интихоб намуда, муҳимият, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқотро асоснок кардааст ва нақшаи мантиқии иҷроии таҳқиқоти диссертатсиониро таҳия намудааст. Инчунин, унвонҷӯ мустақилона маводи мавзӯи таҳқиқотиро ҷамъоварӣ карда, онҳоро таркиббандӣ ва коркард намудааст. Унвонҷӯ дар заминаи робитаҳои шабакавӣ оид ба тақмили механизмҳои идоракунии комплекси авиатсионӣ бо назардошти хусусигардонӣ, азнавсозӣ ва азхудкунии соҳаҳои нави фаъолияти комплекси авиатсионӣ пешниҳод намудааст. Саҳми бевоситаи муаллиф дар тақмили идоракунии комплекси авиатсионӣ бо шаҳодатномаи татбиқи амалии Агентии идоракунии авиатсияи граждании Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст.

Тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Муқаррароти асосӣ ва натиҷаҳои алоҳидаи таҳқиқот дар як қатор семинарҳо, конфронсҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ илмию амалӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Натиҷаҳои алоҳидаи таҳқиқот дар семинарҳои назариявӣ шӯбаи «Таҳқиқоти институтсионали»-и Институти иқтисодиёт ва

демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон баррасӣ шудаанд (солҳои 2022-2023).

Робитаи таҳқиқот бо барномаҳо ва мавзӯҳои илмӣ. Мӯхтаво ва муқаррароти диссертатсия дар ростои амалисозии санадҳои барномавии рушд, пеш аз ҳама, дастуру супоришҳои дар Паёми Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ» аз 23 декабри соли 2022 дарчгардида, вазифагузориҳои Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар самти комплекси авиатсионӣ чиҳати амалисозии яке аз ҳадафҳои стратегии кишвар – раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ, ҳалли мушкилоте, ки дар маҷмӯъ ба соҳаи нақлиёт, аз ҷумла, ба комплекси авиатсионии ҷумҳурӣ хосанд ва «Барномаи рушди миёнамӯҳлат то соли 2030» зикр шудаанд, таҳия ва таълиф гардидааст.

Мавҷудияти санади тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот. Мавзӯи кори диссертатсионӣ дар доираи иштироки унвонҷӯй дар раванди иҷрои лоиҳаи илмӣ таҳқиқотии «Таъминоти институтсионалии рушди индустриалии минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» (рақами бақайдгирӣ №0121ТҶ1114, аз 15.03.2021), ки дар Институти иқтисодиёт ва демографияи АМИТ сурат мегирад, иҷро шудааст.

Интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия. Оид ба мавзӯи диссертатсия муаллиф 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 5 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп кардааст.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Диссертатсия аз муқаддима, се боб, хулоса ва тавсияҳо, рӯйхати адабиёт ва замима иборат мебошад. Ҳаҷми диссертатсия 171 саҳифа буда, 8 ҷадвал, 24 расм, 2 формула, 160 номгӯйи адабиётро дарбар мегирад.

Мақолаҳои асосии муаллиф дар робита ба мавзӯи таҳқиқот:

Интишорот дар нашрияҳои тақризшаванда:

[1-М] Раҳмон Ю.А. Отрасль воздушных перевозок Республики Таджикистан: тенденции и перспективы развития [Текст] / Ю.А. Раҳмон, Г.О Бобоев // Экономика Таджикистана. – 2017. - №4. - С.106 - 118.

[2-М] Раҳмон Ю.А. Мукамалгардони механизми идоракунии системаи нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Ю.А. Раҳмон //

Гузоришҳои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. – 2022. - №1(17). - С.117-121. ISSN 2076-2569.

[3-М] Раҳмон, Ю.А. Проблемы развития аэропортов в современных условиях [Текст] / Ю. Раҳмон // Экономика Таджикистана. – 2022. – № 4-2. – С. 101-105.

[4-М] Раҳмон Ю.А. Проблемы управления авиационной транспортной системой Республики Таджикистан [Текст] / Ю.А. Раҳмон, Ш.Раҳимзода // Экономика Таджикистана. – 2022. - №3. - С.32 - 38.

[5-М] Раҳмон Ю.А. Малая авиация Республики Таджикистан: перспективные направления развития [Текст] / Ю.А. Раҳмон // Экономика Таджикистана. – 2023. - №2 (18). - С. 109-114. ISSN 2207-9996.

Дар дигар нашрияҳо

[6-М] Раҳмон Ю.А. Рушди соҳаи авиатсияи граждони дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Ю.А. Раҳмон // Конференсияи илмӣ-амалии дар доираи Паёми Пешвои миллат Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. - Душанбе, 2022. – С. 34-39.

[7-М] Раҳмон Ю.А. Совершенствование кадрового потенциала авиатранспортной системы Республики Таджикистан [Матн] / Ю.А. Раҳмон // Конференсияи илмӣ-амалии дар мавзӯи «Ҷанбаҳои концептуалии ва асосҳои назариявӣ-методологии ташаккули шугли пурмахсул дар Ҷумҳурии Тоҷикистон». - Душанбе, 2022. - С. 68-71.

Қарор карда шуд:

1. Кори диссертатсионии Раҳмон Юсуф Азим ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ дар мавзӯи «Такмили механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир», аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо) пешниҳод гардидааст, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, теъдод ва интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия мутобиқат менамояд.

2. Кори диссертатсионии Раҳмон Юсуф Азим ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ дар мавзӯи «Такмили механизми идоракунии комплекси авиатсионӣ дар шароити муосир», аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо) бо дарназардошти ислоҳи баъзе камбудииҳои ошкоргардида ба Шурои диссертатсионии БД.КОА-017 назди Институти иқтисодиёт ва

демография Академия милли илмҳои Тоҷикистон барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи шӯбаи таҳқиқоти институтсионалии Институти иқтисодиёт ва демография Академия милли илмҳои Тоҷикистон (суратҷаласаи №5 аз 05.09.2023) тасдиқ шудааст.

Натиҷаҳои овоздиҳии кушод: Тарафдор – 13 нафар, Зид – нест, Бетараф – нест. Яқдилона қабул гардид.

Раиси ҷаласа:

мудири шӯбаи таҳқиқоти институтсионалии ИИД АМИТ, н.и.и.

Алимов А.Л.

Котиби ҷаласа:

ходими пешбари илмии шӯбаи

таҳқиқоти институтсионалии ИИД АМИТ, н.и.и.

Чонакова Г.А.

Дурустии имзоҳои Алимов А.Л. ва Чонакова Г.А.-ро тасдиқ мекунам:

Инспектори калон оид ба кадрҳои ИИД АМИТ

Курбонов Э.Т.

Сурога: 734024 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, куч. Айни 44.